

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

Έγγραφο συνόδου

A7-0204/2013

6.6.2013

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με την περιφερειακή πολιτική ως μέρος ευρύτερων καθεστώτων
κρατικών ενισχύσεων
(2013/2104(INI))

Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης

Εισηγητής: Oldřich Vlasák

Συντάκτρια γνωμοδότησης (*):
Sharon Bowles, Επιτροπή Οικονομικών και Νομισματικών Θεμάτων

(*) Συνδεδεμένη επιτροπή – Άρθρο 50 του Κανονισμού

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ	16
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	22
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	28
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	33

(*) Συνδεδεμένη επιτροπή – Άρθρο 50 του Κανονισμού

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την περιφερειακή πολιτική ως μέρος ευρύτερων καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων

(2013/2104(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα άρθρα 174 και επόμενα της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), τα οποία προβλέπουν τον στόχο της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής και καθορίζουν τα διαρθρωτικά χρηματοδοτικά μέσα για την επίτευξή της,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της ΣΛΕΕ, τα οποία προβλέπουν την επιλεξιμότητα για παροχή κρατικών ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα με στόχο την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης ορισμένων μειονεκτικών περιοχών στην Ευρωπαϊκή Ένωση,
- έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής της 6ης Οκτωβρίου 2011 για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, τα οποία καλύπτονται από το κοινό στρατηγικό πλαίσιο, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου (COM(2012)0496), όπως αυτή η πρόταση τροποποιείται (COM(2013)0146),
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 17ης Ιανουαρίου 2013 σχετικά με τον εκσυγχρονισμό των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις¹,
- έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών αριθ. 2232/2012 της 1ης Φεβρουαρίου 2013 σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα κατά την περίοδο 2014-2020,
- έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής INT/653 της 26ης Μαρτίου 2013 με θέμα «Εσωτερική αγορά και κρατικές ενισχύσεις για τις περιφέρειες»,
- έχοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2007-2013²,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 8ης Μαΐου 2012 με τίτλο «Εκσυγχρονισμός των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις» (COM(2012)0209),

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν P7_TA(2013)0026.

² ΕΕ C 54, 4.3.2006, σ. 13.

- έχοντας υπόψη την απόφαση της Επιτροπής, C(2012) 7542 τελικό, στην υπόθεση SA 33243 Jornal da Madeira,
 - έχοντας υπόψη το έγγραφο των υπηρεσιών της ΓΔ Ανταγωνισμού της Επιτροπής που περιλαμβάνει σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο 2014-2020¹,
 - έχοντας υπόψη το σημείο 57 των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (7-8 Φεβρουαρίου 2013 – Περιφερειακές Ενισχύσεις)²,
 - έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη του 1998 σχετικά με την περιφερειακή πολιτική και την πολιτική ανταγωνισμού – για την ενίσχυση της συγκέντρωσης και της συνεκτικότητάς τους (COM(98)0673),
 - έχοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-443/08 και T-455/08T (Mitteldeutsche Flughafen και Flughafen Leipzig/Halle κατά Επιτροπής),
 - έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις – Μια «Small Business Act» για την Ευρώπη» (COM(2008)0394),
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 48 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Περιφερειακής Ανάπτυξης καθώς και τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Οικονομικών και Νομισματικών Θεμάτων και της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (A7-0204/2013),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή εφαρμόζει τη διαδικασία εκσυγχρονισμού των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, η οποία αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανάπτυξης, στην επικέντρωση σε σημαντικές περιπτώσεις και στην απλούστευση, τον εξορθολογισμό και την επίσπευση της εφαρμογής των σχετικών κανόνων·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η νομική βάση των νέων προτάσεων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 109 της ΣΛΕΕ, προβλέπει μόνο τη διεξαγωγή διαβούλευσης με το Κοινοβούλιο και όχι την εφαρμογή της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κοινοβούλιο δεν έχει κανέναν λόγο στη θέσπιση κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο 2014-2020·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η συνήθης νομοθετική διαδικασία για τη δέσμη νομοθετικών μέτρων στην πολιτική της συνοχής όσον αφορά τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία της περιόδου 2014-2020 δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συνηθέστερες μορφές καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων είναι οι επιδοτήσεις και οι επιχορηγήσεις, οι φορολογικές εκπτώσεις, οι απαλλαγές, τα κίνητρα, τα χαμηλότοκα δάνεια, οι εγγυήσεις, τα προτιμησιακά επιτόκια δανεισμού και η

¹ Βρυξέλλες, 2012 (χωρίς ημερομηνία)

² EUCO 37/13 της 08.02.2013, σ. 22.

συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο, που χορηγούνται από εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, καθώς και από ελεγχόμενες από το δημόσιο οντότητες και μέσω ενός ολοένα και αυξανόμενου αριθμού κοινοπραξιών δημόσιου και ιδιωτικού τομέα·

- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχουν διάφοροι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και κατευθυντήριες γραμμές που εφαρμόζονται σε περιφερειακό, τομεακό ή οριζόντιο επίπεδο και ότι παράλληλα η επιλογή του είδους της ενίσχυσης εναπόκειται ως έναν ορισμένο βαθμό στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την Επιτροπή, σκοπός των κατευθυντήριων γραμμών της για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα είναι η προώθηση μιας ανταγωνιστικής και συνεκτικής ενιαίας αγοράς, διασφαλίζοντας παράλληλα την ελαχιστοποίηση των στρεβλωτικών επιπτώσεων των ενισχύσεων·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να συμπληρώνουν και να βρίσκονται σε ισορροπία με τους στόχους άλλων πολιτικών της ΕΕ, ιδίως της πολιτικής της συνοχής·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εφαρμογή και η ερμηνεία των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό και από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ύπαρξη ενός μηχανισμού που θα διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή των κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ αποτελεί μια από τις γενικές εκ των προτέρων προϋποθέσεις που προβλέπονται στο σχέδιο των κανονισμών που αφορούν την πολιτική της συνοχής της περιόδου 2014-2020·
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εκ των υστέρων επιπτώσεις των κρατικών ενισχύσεων και του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων στα κράτη μέλη, τις περιφέρειες, τις τοπικές αρχές καθώς και στις εταιρείες, τις αγορές και σε ολόκληρη την οικονομία δεν αξιολογούνται επαρκώς, όπως τονίζει το Ελεγκτικό Συνέδριο στην έκθεσή του σχετικά με την αποτελεσματικότητα της Επιτροπής κατά την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων¹·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο διοικητικός φόρτος αποτελεί τη βασικότερη πηγή ανησυχίας των δικαιούχων όταν αυτοί έρχονται αντιμέτωποι με κανονισμούς που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις ή την πολιτική της συνοχής·

Συντονισμός των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις και της πολιτικής της συνοχής

1. εκφράζει ικανοποίηση για το σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών της Επιτροπής για τις περιφερειακές ενισχύσεις για το διάστημα 2014 - 2020, ως αναπόσπαστο τμήμα του προγράμματος για τον εκσυγχρονισμό των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις· επαναλαμβάνει την υποστήριξή του για μία προσέγγιση στο πλαίσιο της οποίας οι κανόνες συμβατότητας για την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων θα βασίζονται σε κοινές αρχές και θα χαρακτηρίζονται από συνέπεια σε ολόκληρο τον γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία και στις διάφορες κατευθυντήριες γραμμές· τάσσεται υπέρ

¹ Ειδική έκθεση αριθ. 15 του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την αποτελεσματικότητα της Επιτροπής κατά την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων. 2011.

της θέσπισης απλούστερων, προβλέψιμων και περισσότερο αποτελεσματικών κανόνων για τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων και την επιβολή της σχετικής νομοθεσίας με βάση έγκυρη οικονομική ανάλυση·

2. θεωρεί ότι η εφαρμογή τόσο της πολιτικής της συνοχής όσο και των κανόνων για τα καθεστώτα κρατικών ενισχύσεων με στόχο την ενίσχυση των τοπικών και των περιφερειακών επενδύσεων και οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα είναι καίριας σημασίας για την προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης, της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας· εκφράζει, ωστόσο, ανησυχία για τη συμβατότητα ή μη των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις με την εφαρμογή των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων· προτρέπει συνεπώς την Επιτροπή να εξασφαλίσει τη συνέπεια του εκσυγχρονισμού των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις με τους κανονισμούς για την πολιτική της συνοχής της περιόδου 2014 – 2020, έτσι ώστε να μην υπάρχουν μεγάλες παρεκκλίσεις στη μεταχείριση περιοχών που ανήκουν στην ίδια κατηγορία περιφέρειας εντός του πλαισίου της πολιτικής της συνοχής·
3. εκφράζει λύπη για το γεγονός ότι το άρθρο 109 της ΣΛΕΕ - η βάση της Συνθήκης για τον εξουσιοδοτικό κανονισμό και, έμμεσα, ο γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία - προβλέπει μόνο διαβούλευση με το Κοινοβούλιο και όχι συναπόφαση· πιστεύει ότι αυτό το δημοκρατικό έλλειμμα δεν μπορεί να γίνει ανεκτό· προτείνει να εξαιρεθεί το συντομότερο αυτό το έλλειμμα, μέσω διοργανικών ρυθμίσεων στον τομέα της πολιτικής για τον ανταγωνισμό και να διορθωθεί με την επόμενη τροποποίηση της Συνθήκης· επισημαίνει ότι το προσχέδιο της Επιτροπής για μια βαθύτερη οικονομική και νομισματική ένωση προβλέπει προτάσεις για τροποποίηση της Συνθήκης έως το 2014· θεωρεί ότι οι προτάσεις αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων ειδική πρόταση για την τροποποίηση του άρθρου 109 της ΣΛΕΕ προκειμένου να εγκριθούν οι κανονισμοί στους οποίους αναφέρεται το εν λόγω άρθρο σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία·
4. ενθαρρύνει την Επιτροπή να συνεχίσει να εκδίδει μη δεσμευτικές νομοθετικές κατευθυντήριες γραμμές στον τομέα της πολιτικής του ανταγωνισμού, ιδίως για τις κρατικές ενισχύσεις, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την ισχύουσα νομολογία του ΔΕΚ ώστε να εξασφαλιστεί ως έναν βαθμό ασφάλεια δικαίου για τους ενδιαφερόμενους φορείς·
5. υπογραμμίζει το γεγονός ότι ο πρωταρχικός ρόλος του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων είναι να εξασφαλίζεται ένα ισότιμο επίπεδο σε μια ανταγωνιστική και συνεκτική εσωτερική αγορά· υποστηρίζει πλήρως τον συνολικό στόχο του εκσυγχρονισμού των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, ο οποίος συνίσταται στην προσαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στην ανάγκη προαγωγής της οικονομικής ανάπτυξης στην ΕΕ· σημειώνει ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό να προαχθεί η οικονομική ανάπτυξη στις πλέον μειονεκτούσες περιφέρειες της ΕΕ, διατηρώντας στο ελάχιστο τις στρεβλωτικές επιπτώσεις στην εσωτερική αγορά·
6. επισημαίνει ότι οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις καθώς και οι στόχοι της πολιτικής της συνοχής θα πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της κατάστασης των περιφερειών και των πλέον μειονεκτικών περιοχών και ότι η διαδικασία εκσυγχρονισμού

των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις πρέπει να αντικατοπτρίζει τους στόχους της συνοχής σε ολόκληρη την ΕΕ, δηλαδή συμβολή στη βιώσιμη ανάπτυξη των περιφερειών και στη βελτίωση της ευημερίας· πιστεύει ότι ο εκσυγχρονισμός των κανόνων ανταγωνισμού πρέπει να βασίζεται στην πλήρη επίγνωση του αντίκτυπου των εν λόγω κανόνων σε υποεθνικό επίπεδο·

7. καλεί την Επιτροπή να εξασφαλίσει ότι η προαγωγή της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης μέσω κρατικών ενισχύσεων πραγματοποιείται σε πλήρη συμφωνία με αξιόπιστες στρατηγικές μακροπρόθεσμης δημοσιονομικής εξυγίανσης· εισηγείται η Επιτροπή να λαμβάνει καλύτερα υπόψη τους δεσμούς μεταξύ πολιτικών για τις κρατικές ενισχύσεις και δημοσιονομικής εποπτείας κατά την εκπόνηση ειδικών συστάσεων ανά χώρα, και καλεί τα κράτη μέλη να λαμβάνουν αυτούς τους δεσμούς υπόψη όταν εκπονούν τα προγράμματά τους σταθερότητας και σύγκλισης καθώς και τα προγράμματά τους για μεταρρυθμίσεις· υπογραμμίζει την ανάγκη για απλούστευση των κανόνων και για λιγότερες, αλλά περισσότερο εστιασμένες σε συγκεκριμένους στόχους κρατικές ενισχύσεις, δεδομένου ότι οι κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να αποτελούν την εξαίρεση και όχι τον κανόνα· τονίζει την ανάγκη να αποφευχθεί ο ανταγωνισμός επιδοτήσεων μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως σε περιόδους έντονων δημοσιονομικών περιορισμών σε ολόκληρη την ΕΕ·
8. πιστεύει ότι οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν να διαδραματίσουν ουσιαστικό ρόλο εάν χρησιμοποιηθούν με φειδώ και αναλογικά και επικεντρωθούν στις πλέον μειονεκτούσες περιφέρειες της ΕΕ, όπου χρειάζονται περισσότερο· τονίζει τη διαρθρωτική συμβολή των ενισχύσεων στην περιφερειακή ανάπτυξη, ιδίως στο τρέχον πλαίσιο της βαθιάς οικονομικής κρίσης· καλεί την Επιτροπή να αναγνωρίσει ότι το κριτήριο της οικονομικής κρίσης περί σοβαρής αναταραχής στην οικονομία ενός κράτους μέλους εξακολουθεί να ισχύει στην πραγματική οικονομία καθώς και στο χρηματοπιστωτικό τομέα, και να διασαφηνίσει και να τυποποιήσει τα κριτήρια για τη διεξαγωγή αυτής της αξιολόγησης·
9. σημειώνει ότι υπάρχει περιθώριο αλληλεπικάλυψης μεταξύ των διαρθρωτικών ταμείων για την πολιτική συνοχής και των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται σε εταιρείες· τονίζει ότι σημαντικό μέρος των δαπανών στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020 εμπίπτει στον γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία και ότι, εν προκειμένω, είναι σχετικές όχι μόνο οι κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα αλλά και άλλες οριζόντιες ή ειδικές ανά τομέα κατευθυντήριες γραμμές· σημειώνει ότι οι εν λόγω μηχανισμοί κρατικών ενισχύσεων πρέπει στο σύνολό τους να διέπονται από συνεκτικότητα τόσο μεταξύ τους όσο και με τους στόχους της πολιτικής συνοχής και ότι όλοι αυτοί οι κανόνες θα πρέπει να έχουν ως απώτερο σκοπό τη διασφάλιση της αποτελεσματικής χρήσης του δημόσιου χρήματος και την προώθηση της ανάπτυξης·
10. σημειώνει τη σημασία του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία για ολόκληρη τη διαδικασία εκσυγχρονισμού των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, δεδομένου ότι μια απαλλαγή κατά κατηγορία από την απαίτηση κοινοποίησης για ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων μπορεί να μειώσει σημαντικά τον διοικητικό φόρτο για τα κράτη μέλη και να επιτρέψει στην Επιτροπή να διαθέσει κατά κύριο λόγο τους πόρους της στις σημαντικότερες περιπτώσεις στρέβλωσης και να ιεραρχήσει αποτελεσματικότερα τις

προτεραιότητές της όσον αφορά την επιβολή της νομοθεσίας· πιστεύει, ως εκ τούτου, ότι το σχέδιο του νέου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία και το σύνολο κοινών αρχών που προβλέπει θα έπρεπε να είχαν δημοσιευτεί από την Επιτροπή πριν από οποιαδήποτε ειδική κατευθυντήρια γραμμή·

11. επικροτεί τον στόχο της Επιτροπής να καταστήσει τις αρχές, στο πλαίσιο της διαδικασίας εκσυγχρονισμού των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, σαφέστερες, απλούστερες και ευκολότερες· θεωρεί ότι οι αρχές αυτές θα πρέπει όχι μόνο να συντονίζονται επαρκώς με άλλες πολιτικές της ΕΕ, αλλά και να είναι αρκετά σαφείς, προβλέψιμες και ευέλικτες ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες ορισμένων κρατών μελών και των περιφερειών τους που πλήττονται από την κρίση και αντιμετωπίζουν σοβαρές οικονομικές δυσκολίες· επαναλαμβάνει ότι αναγνωρίζει το ρόλο που διαδραματίζουν οι κρατικές ενισχύσεις και οι δημόσιες επενδύσεις στην αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης και στην επίτευξη των στόχων της ανάπτυξης και της απασχόλησης· πιστεύει εν προκειμένω ότι η Επιτροπή θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι τα κριτήρια έντασης των ενισχύσεων που ορίζονται στις μελλοντικές κατευθυντήριες γραμμές κρατικών ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα δεν εφαρμόζονται σε δημόσιες επιδοτήσεις από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία· εκφράζει ανησυχία για το γεγονός ότι η πρόταση, όπως δημοσιεύθηκε για διαβούλευση, δεν είναι επαρκώς τεκμηριωμένη και δεν θα είναι συμβατή με τον στόχο της απλούστευσης·

Εδαφική κάλυψη των κρατικών ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο 2014-2020

12. σημειώνει ότι, σε αντίθεση με άλλες μορφές κρατικών ενισχύσεων που μπορούν να χορηγούνται στην ΕΕ, οι ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα θα πρέπει εξ ορισμού να έχουν περιορισμένο γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής και περιορισμένη πληθυσμιακή κάλυψη·
13. θεωρεί ωστόσο ότι η κατανομή ανά γεωγραφική ζώνη των νέων κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο 2014-2020 θα πρέπει να διατηρηθεί ή θα πρέπει να διευρυνθεί πέραν του σημερινού επιπέδου του 45%, και ότι η ένταση των ενισχύσεων θα πρέπει να διατηρηθεί στο παρόν επίπεδο, δεδομένων της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης στα κράτη μέλη καθώς και των φυσικών, γεωγραφικών και δημογραφικών μειονεκτημάτων ορισμένων περιφερειών· τονίζει ότι, σε παγκόσμιο επίπεδο, οι οικονομίες της ΕΕ και του ΕΟΧ θα μπορούσαν να βρεθούν σε μειονεκτική θέση σε σχέση με τρίτες χώρες που έχουν λιγότερο αυστηρά μοντέλα απασχόλησης ή χαμηλότερο κόστος, υπονομεύοντας κατ' αυτό τον τρόπο την ελκυστικότητα των ως άνω οικονομιών· τονίζει ότι, στις μειονεκτικές περιοχές της ΕΕ, οι απαραίτητες προσαρμογές των ισολογισμών στον ιδιωτικό τομέα, οι περικοπές στα δημόσια οικονομικά λόγω λιτότητας και η οικονομική αβεβαιότητα υπονομεύουν τις επενδύσεις και την πρόσβαση στη χρηματοδότηση, αυξάνοντας κατ' αυτό τον τρόπο τις διαφορές μεταξύ των περιφερειών·
14. είναι της γνώμης ότι οι νέοι κανόνες δεν θα πρέπει να έχουν περιοριστικό αντίκτυπο στις επενδύσεις και στην ανάπτυξη των περιφερειών, καθώς μεταφέρονται από την κατηγορία των λιγότερο αναπτυγμένων σε αυτή των περισσότερο αναπτυγμένων περιφερειών· γνωρίζει ότι ορισμένες περιφέρειες που είναι επιλέξιμες για χορήγηση κρατικών

ενισχύσεων βάσει του ισχύοντος συστήματος ενδεχομένως δεν θα πληρούν τα κριτήρια κατανομής ανά ζώνη των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα κατά την μελλοντική περίοδο και ενδεχομένως να αποκλειστούν από το σύστημα της κατανομής ανά ζώνη· πιστεύει ότι αυτές οι περιφέρειες πρέπει να έχουν ένα ειδικό καθεστώς ασφαλείας παρεμφερές με εκείνο που ισχύει για τις περιφέρειες μετάβασης βάσει της πολιτικής της συνοχής, το οποίο θα παράσχει μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ των κανονισμών για την πολιτική της συνοχής της περιόδου 2014-2020 και των κανόνων ανταγωνισμού και θα παράσχει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να προσαρμοστούν στη νέα κατάσταση· σ' αυτό το πλαίσιο προτείνει οι περιφέρειες που στην περίοδο 2007-2013 θεωρούνται ως περιφέρειες «Α» θα πρέπει να έχουν το προκαθορισμένο καθεστώς των περιφερειών «Γ» για την περίοδο 2014-2020· ζητεί από την Επιτροπή να εξασφαλίσει τη δυνατότητα αύξησης του ανωτάτου ορίου έντασης των ενισχύσεων στις πρώην 'Α' 'Α' περιφέρειες συμπεριλαμβανομένων των περιφερειών στατιστικού αποτελέσματος, και στις περιφέρειες 'Γ' 'Γ' ανάλογα·

15. επισημαίνει τον ρόλο των κρατικών ενισχύσεων για τις οικονομίες που έχουν πληγεί σε μεγάλο βαθμό από την κρίση και για τις οποίες η κρατική χρηματοδότηση βάσει της πολιτικής της συνοχής μπορεί να αποτελεί τη μοναδική πηγή επενδύσεων· προτείνει σ' αυτό το πλαίσιο να εξεταστεί η δυνατότητα ειδικών περιφερειακών παρεκκλίσεων εκτός των χαρτών περιφερειακών ενισχύσεων ώστε να δοθεί η δυνατότητα σε κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις αρνητικές συνέπειες της κρίσης· όσον αφορά την οικονομική ανάπτυξη, η περίοδος 2008-2010 και, όσον αφορά την ανεργία, η περίοδος 2009 - 2011 να χρησιμοποιηθούν από την Επιτροπή ως βάση για επιλεξιμότητα κρατικών ενισχύσεων, παρά το γεγονός ότι αυτά τα έτη δεν μπορούν ακόμα να αποτελέσουν μέτρο για τον εδαφικό αντίκτυπο της αναστάτωσης που δημιουργήθηκε από την κρίση και από φυσικές καταστροφές· ζητεί από την Επιτροπή να ενεργήσει με βάση τα πιο πρόσφατα και ειδικά στοιχεία· προτείνει, προκειμένου να αποφευχθεί κενό, η Επιτροπή να παρατείνει την ισχύ των σημερινών κατευθυντήριων γραμμών για περιφερειακές ενισχύσεις και των περιφερειακών χαρτών τουλάχιστον κατά έξι μήνες, αφού οι νέοι χάρτες δεν θα έχουν εγκριθεί εγκαίρως· επικροτεί την πρόθεση της Επιτροπής να διενεργήσει ενδιάμεση αξιολόγηση των περιφερειακών χαρτών των περιφερειών «Γ» το 2017·
16. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει τις οικονομικές επιπτώσεις των αποφάσεών της για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα σε ένα ευρύτερο γεωγραφικό πλαίσιο, δεδομένου ότι οι παραμεθόριες περιφέρειες μπορούν να ανταγωνίζονται με τα εδάφη του ΕΟΧ όσον αφορά την εγκατάσταση οικονομικής δραστηριότητας· συνιστά στην Επιτροπή να λάβει το εν λόγω ζήτημα υπόψη στο πλαίσιο της πολιτικής γειτονίας της ΕΕ και των διαπραγματεύσεων με υπονήφιες χώρες·
17. υπενθυμίζει τη θέση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που ανέθεσε στην Επιτροπή να μεριμνήσει ώστε να διευθετηθεί η ιδιαίτερη κατάσταση περιφερειών που συνορεύουν με περιφέρειες σύγκλισης· τονίζει συνεπώς τη σπουδαιότητα μιας ισόρροπης προσέγγισης για τον καθορισμό των επονομαζόμενων περιοχών «Α» και «Γ» με απώτερο στόχο την ελαχιστοποίηση των διαφορών στην ένταση των ενισχύσεων μεταξύ περιφερειών από διάφορα κράτη μέλη που μοιράζονται τα ίδια σύνορα· ζητεί από την Επιτροπή να εξασφαλίσει ότι περιφέρειες που δεν είναι επιλέξιμες για κρατικές ενισχύσεις οι οποίες συνορεύουν με περιοχές "Α"- 'Α' μιας άλλης χώρας λαμβάνουν ειδική χορήγηση βάσει της κάλυψης «Γ»· θεωρεί ότι η εν λόγω χρηματοδότηση, κατά παρέκκλιση από το συνολικό

ανώτατο όριο κάλυψης, πρέπει να διατίθεται στα κράτη μέλη πέραν της χρηματοδότησης των προκαθορισμένων και μη προκαθορισμένων περιοχών «Γ»· επιμένει ότι η διαφορά της έντασης των ενισχύσεων μεταξύ όλων των κατηγοριών των περιφερειών και όλων των μεγεθών των εταιρειών πρέπει να περιοριστεί στο 15% κατ' ανώτατο όριο·

18. Εφιστά την προσοχή της Επιτροπής στην κατάσταση των πλέον απομακρυσμένων και ελάχιστα κατοικημένων περιφερειών και των νησιωτικών περιφερειών· προτείνει κρατικές ενισχύσεις ως κατάλληλη αντιστάθμιση για το νησιωτικό χαρακτήρα τους, τον απομονωμένο χαρακτήρα τους, το μικρό μέγεθός τους, τη δύσκολη τοπογραφία τους, τους περιορισμούς τους λόγω του κλίματος και του μεγέθους της αγοράς· ζητεί την ευθυγράμμιση της νομοθετικής δέσμης για τη συνοχή με τις λειτουργικές ενισχύσεις των απαιτήσεων της πολιτικής ανταγωνισμού για αυτές τις περιοχές· ζητεί η Επιτροπή να επανακαθορίσει σαφώς στις νέες κατευθυντήριες γραμμές για τις περιφερειακές ενισχύσεις τις αρχές της μη υποβάθμισης και του μη περιορισμού εγκαίρως για λειτουργικές ενισχύσεις σ' αυτές τις περιοχές· ζητεί από την Επιτροπή να διασαφηνίσει τον ορισμό της που αφορά τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται σε πλέον απομακρυσμένες περιφέρειες, με ειδική αναφορά στο πρόσθετο κόστος στις μεταφορές·
19. καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει όλες τις περιφέρειες του επιπέδου NUTS 2 που αποτελούνται από μόνο ένα νησί ή από διάφορα νησιά στον κατάλογο των προκαθορισμένων περιοχών «Γ» που καλύπτονται από το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ·
20. προτείνει τα κράτη μέλη να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν μια ευρύτερη δέσμη παραμέτρων για τον καθορισμό των περιφερειακών μειονεκτημάτων, έτσι ώστε εκτός της χαμηλής πυκνότητας του πληθυσμού άλλα κριτήρια όπως γεωγραφικά μειονεκτήματα, δημογραφικές δυσχέρειες ή προδιάθεση σε φυσικές καταστροφές λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό της χωρικής επιλεξιμότητας για κρατικές ενισχύσεις· θεωρεί ότι οι κρατικές ενισχύσεις αντιπροσωπεύουν μια νόμιμη αποζημίωση έναντι του μειονεκτήματος του νησιωτικού χαρακτήρα, του απομακρυσμένου χαρακτήρα και του μικρού μεγέθους μιας περιοχής, και ότι η κατάσταση αυτή πρέπει να θεωρείται ανεξάρτητο κριτήριο για τους σκοπούς της εδαφικής κάλυψης των κρατικών ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο 2014-2020 ώστε να δοθεί η δυνατότητα στα νησιωτικά εδάφη να υπερβούν τα διαρθρωτικά τους μειονεκτήματα και να διασφαλίσουν τις συνθήκες για οικονομική, κοινωνική και εδαφική ανάπτυξη·

Διοικητικοί περιορισμοί των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής

21. πιστεύει ότι η εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο προγραμμάτων της πολιτικής της συνοχής θα μπορούσε να διασφαλιστεί αποτελεσματικότερα μέσω της εστίασης σε μεγάλης κλίμακας και καλύτερα στοχοθετημένες ενισχύσεις, της απλούστευσης των κανόνων, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων κοινοποίησης, και της διεύρυνσης των οριζόντιων κατηγοριών στον εξουσιοδοτικό κανονισμό¹ και του πεδίου εφαρμογής των κανόνων απαλλαγής κατά

¹ Κανονισμός αριθ. 994/98 του Συμβουλίου της 7ης Μαΐου 1998.

κατηγορία στον γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία¹. συνιστά την αύξηση των κατώτατων ορίων· επισημαίνει ότι η αύξηση του κατώτατου ορίου, ειδικά για το γεωργικό τομέα, τον αλιευτικό τομέα και τον τομέα των μεταφορών στις πλέον απομακρυσμένες περιφέρειες και στις νησιωτικές περιοχές θα τις βοηθούσε να εξισορροπήσουν την ανταγωνιστικότητά τους με τις ηπειρωτικές περιφέρειες·

22. ζητεί εκ νέου από την Επιτροπή να παράσχει άμεσα σαφή καθοδήγηση ώστε να αξιολογηθεί τι είναι και τι δεν είναι κρατική ενίσχυση βάσει του ορισμού του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, καθώς επίσης και λεπτομερή κριτήρια όσον αφορά τον διαχωρισμό μεταξύ σημαντικών και λιγότερο σημαντικών περιπτώσεων κρατικών ενισχύσεων όπως ανακοινώθηκε στον οδικό χάρτη του εκσυγχρονισμού των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις·
23. θεωρεί ότι όσον αφορά την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις *Mitteldeutsche Flughafen* και *Flughafen Leipzig/Halle* κατά Επιτροπής, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο προγραμμάτων της πολιτικής της συνοχής για έργα υποδομών που χρησιμοποιούνται για οικονομικές δραστηριότητες, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές ή/και οι δημόσιες οντότητες που τελούν υπό τον έλεγχό τους δεν αντιμετωπίζουν πρόσθετα διοικητικά βάρη· τονίζει ότι η υλοποίηση των εν λόγω έργων δεν πρέπει να τεθεί σε κίνδυνο λόγω των απαιτητικών κανόνων οικονομικής διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων αποδέσμευσης βάσει της πολιτικής της συνοχής και της πρακτικής της υποβολής καταγγελιών στο πλαίσιο της διαδικασίας για τις κρατικές ενισχύσεις·
24. επαναλαμβάνει, προκειμένου να διασφαλιστεί μια απλοποιημένη πλην όμως σταθερή προσέγγιση, το αίτημά του για παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν από τα κράτη μέλη βάσει των κανονισμών απαλλαγής κατά κατηγορία, δεδομένου ότι το θέμα αυτό πιθανόν να δημιουργήσει ιδιαίτερες δυσκολίες όχι μόνο για τις ΜΜΕ αλλά και για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και τις οντότητες που τελούν υπό τον έλεγχό τους βάσει του προγραμματισμού για την πολιτική της συνοχής για το διάστημα 2014-2020· τονίζει ότι η απλούστευση δεν πρέπει να αποβεί σε βάρος της εκτέλεσης·
25. επισημαίνει ότι ο γενικός εκ των προτέρων όρος όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο της πολιτικής της συνοχής απαιτεί την εφαρμογή μιας περισσότερο προορατικής προσέγγισης από την Επιτροπή για τις περιπτώσεις κρατικών ενισχύσεων, ιδίως όταν το εύρος και το πεδίο εφαρμογής των ενισχύσεων που εξαιρούνται από την υποχρέωση κοινοποίησης διευρύνονται· επικροτεί την άποψη του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι η Επιτροπή θα πρέπει να ευαισθητοποιήσει περισσότερο τους πολίτες σχετικά με την υποχρέωση κοινοποίησης, να προωθήσει βέλτιστες πρακτικές, να παράσχει στοχευμένη ενημέρωση για τα διάφορα είδη κοινοποίησης και να προβλέψει ότι, στην ιστοσελίδα της για τον ανταγωνισμό, θα δημιουργήσει μια τακτικά επικαιροποιούμενη ενότητα που θα παρέχει απαντήσεις σε συχνές ερωτήσεις και να συγκροτήσει μια υπηρεσία υποστήριξης που θα παρέχει απαντήσεις σε ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία των κατευθυντήριων

¹ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (800/2008) της 6ης Αυγούστου 2008.

γραμμών·

26. πιστεύει ότι τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες θα πρέπει να συντονίσουν καλύτερα τις δραστηριότητές τους με την Επιτροπή, όσον αφορά την ποιότητα και την έγκαιρη υποβολή των πληροφοριών που πρέπει να παρέχουν και των κοινοποιήσεων που πρέπει να ετοιμάζουν· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την ορθή εφαρμογή των προϋποθέσεων χορήγησης των κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο της πολιτικής της συνοχής και να εξασφαλίσουν καλύτερη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις σε εθνικό επίπεδο·
27. ζητεί οι ενημερωτικές εκστρατείες της Επιτροπής και των κρατών μελών όσον αφορά τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις να απευθύνονται συγκεκριμένα σε περιφερειακούς και τοπικούς φορείς, πολλοί εκ των οποίων χορηγούν μόνο περιστασιακά κρατικές ενισχύσεις και, ως εκ τούτου, διαθέτουν ελάχιστες γνώσεις για τους κανόνες που εφαρμόζονται στην εν λόγω διαδικασία· καλεί την Επιτροπή να λάβει το γεγονός αυτό υπόψη κατά την αξιολόγηση του εκ των προτέρων όρου που ισχύει για τις κρατικές ενισχύσεις στα κράτη μέλη·
28. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι οι διοικητικές και οι νομικές υποχρεώσεις καθώς και οι υποχρεώσεις διαφάνειας της εφαρμογής των κανόνων εκσυγχρονισμού για τις κρατικές ενισχύσεις θα παραμείνουν όσο το δυνατόν πιο σαφείς· πιστεύει ότι ορισμένοι νέοι κανόνες που περιέχονται στο σχέδιο των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο 2014-2020 –όπως τα σενάρια με αντιπαράδειγματα, σαφείς αποδείξεις ότι η ενίσχυση θα επηρεάσει την επιλογή για την πραγματοποίηση της επένδυσης, ή η προϋπόθεση ότι οι εργασίες στο πλαίσιο ενός έργου δεν πρέπει να ξεκινούν προτού ληφθεί η απόφαση για τη χορήγηση της ενίσχυσης από τις δημόσιες αρχές –τους οποίους η Επιτροπή επιθυμεί να εφαρμόσει κατά την προσεχή περίοδο, τόσο στις εταιρείες που υποβάλλουν αιτήσεις για παροχή κινήτρων όσο και στα κράτη μέλη και στις υποεθνικές διοικητικές δομές τους, αντιβαίνουν στην αρχή της απλούστευσης και της μείωσης της γραφειοκρατίας, όπως αυτή προωθείται στο πλαίσιο της πολιτικής της συνοχής και άλλων πολιτικών της ΕΕ, καθώς και εθνικών πολιτικών· επαναλαμβάνει ότι οι εν λόγω κανόνες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα ορισμένα έργα να αποκλειστούν από τη χορήγηση επενδυτικών ενισχύσεων ή να μην έχουν καν την ευκαιρία να ξεκινήσουν· θεωρεί ότι η απαίτηση μιας τακτικής αξιολόγησης της επιθυμίας χορήγησης κρατικών ενισχύσεων στις πλέον απομακρυσμένες περιφέρειες θα έθετε σε κίνδυνο την ασφάλεια και την προβλεψιμότητα που απαιτούνται εφόσον οι επενδυτές και οι επιχειρήσεις αναζητούν ευκαιρίες αγοράς στις σχετικές περιφέρειες·

Ελκυστικότητα των περιφερειών και οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις

29. τονίζει τη σπουδαιότητα της εξασφάλισης σαφών και απλών κανόνων για κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα καθώς και ειδικές ανά τομέα κρατικές ενισχύσεις όσον αφορά την προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων στην ΕΕ και στις περιφέρειές της και την εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητάς τους σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή τους·
30. επικροτεί τους νέους προτεινόμενους κανόνες για τη διαφάνεια (παράγραφοι 127 και 128 του σχεδίου κατευθυντήριων γραμμών)· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να συμμορφωθούν με τους εν λόγω κανόνες και να δημοσιεύσουν σε κεντρική ιστοσελίδα ολοκληρωμένες και

ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τις χορηγηθείσες ενισχύσεις·

31. παροτρύνει την Επιτροπή να απλουστεύσει και να αποσαφηνίσει τη διαδικασία πρόσβασης σε κρατικές ενισχύσεις για τις ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στις πλέον μειονεκτικές περιοχές, αναγνωρίζοντας τη σημασία των εν λόγω εταιρειών για την περιφερειακή ανάπτυξη· παράλληλα, ζητεί από την Επιτροπή να επιταχύνει τις προσπάθειες για την επιβολή της νομοθεσίας στις σημαντικότερες και ενδεχομένως περισσότερο στρεβλωτικές περιπτώσεις·
32. αναγνωρίζει τα προβλήματα όσον αφορά επενδυτικές ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις όπως εκτίθενται από την Επιτροπή, δεδομένου ότι τα στοιχεία δείχνουν έλλειψη αποτελέσματος κινήτρου· πιστεύει ότι αν και οι κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει κυρίως να παρέχονται στις ΜΜΕ, αποκλείοντας μεγάλες επιχειρήσεις – μια κατηγορία η οποία επίσης περιλαμβάνει οικογενειακές επιχειρήσεις που υπερβαίνουν τον ορισμό των ΜΜΕ ή ενδιάμεσες εταιρείες – από τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων στους τομείς που καλύπτονται από το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ δεν δικαιολογείται λόγω της συμβολής τους στην απασχόληση, τις αλυσίδες προμήθειας που δημιουργούν με τις ΜΜΕ, την κοινή συμμετοχή τους στην καινοτομία, την έρευνα και την ανάπτυξη και το θετικό ρόλο τους στην καταπολέμηση της οικονομικής κρίσης· θεωρεί ότι η ύπαρξη μεγάλων επιχειρήσεων αποτελεί συχνά το κλειδί της επιτυχίας των ΜΜΕ που επωφελούνται από δίκτυα επιχειρήσεων με επικεφαλής μεγάλες εταιρείες και από τις υπεργολαβικές τους δραστηριότητες· υπενθυμίζει ότι ήταν η ίδια η Επιτροπή που αναγνώρισε τη συμβολή των επενδύσεων από μεγάλες επιχειρήσεις στη δημιουργία πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων και πρόσβασης της ΕΕ στις παγκόσμιες αγορές· τονίζει ότι μια απόφαση αποκλεισμού των μεγάλων επιχειρήσεων στις περιοχές “Γ”-“Γ” θα οδηγούσε σε απώλειες θέσεων εργασίας, μειωμένη οικονομική δραστηριότητα στις περιφέρειες, μειωμένη περιφερειακή ανταγωνιστικότητα, μειωμένη ελκυστικότητα για ξένες επενδύσεις και την μετεγκατάσταση εταιρειών σε άλλες περιφέρειες είτε εντός είτε εκτός της ΕΕ· θεωρεί συνεπώς ότι αυτές οι εταιρείες θα πρέπει να παραμείνουν επιλέξιμες για κρατικές ενισχύσεις στις περιοχές “Γ”-“Γ”, που θα υπόκεινται σε ιδιαίτερο ενδεδειγμένο έλεγχο μετά από μεμονωμένη κοινοποίηση και σε πρόσθετα κριτήρια συμβατότητας όσον αφορά το αποτέλεσμα κινήτρου και τη συμβολή στην περιφερειακή ανάπτυξη μέσω δικτύων επιχειρήσεων και υπεργολαβιών·
33. πιστεύει ότι η επιλεξιμότητα μεγάλων εταιρειών όσον αφορά την παροχή κινήτρων για κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να καθορίζεται όχι μόνο βάσει του μεγέθους της επιχείρησης ή του τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται, αλλά και βάσει του αριθμού των θέσεων εργασίας που θα μπορούσαν να δημιουργηθούν και να διατηρηθούν βάσει του κινήτρου, της ποιότητας και της βιωσιμότητας των εν λόγω θέσεων εργασίας ή της βιωσιμότητας του σχετικού έργου, περιλαμβανομένων των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων για την ανάπτυξη της οικείας περιφέρειας και των κοινωνικών ζητημάτων· τονίζει ότι, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, οι αποφάσεις για τον καθορισμό των συγκεκριμένων έργων που έχουν τις υψηλότερες πιθανότητες να επιτύχουν τους στόχους των πολιτικών της ΕΕ θα πρέπει να λαμβάνονται από τα κράτη μέλη, τις οικείες περιφέρειες και τις τοπικές αρχές·
34. συµμερίζεται την άποψη της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία θα πρέπει να αποφευχθεί το ενδεχόμενο οι κρατικές ενισχύσεις να οδηγήσουν σε μετεγκατάσταση δραστηριότητας

από μια τοποθεσία σε μια άλλη εντός του ΕΟΧ· εκφράζει αμφιβολίες, ωστόσο, για τις προτεινόμενες παραγράφους 24-25 και 122-124, πιστεύοντας ότι αυτές είναι ανεπαρκώς συμπληρωματικές με την πολιτική της συνοχής και μη συμβατές με το στόχο της απλοποίησης· σημειώνει ιδίως ότι ο αριθμός των δύο ετών είναι απολύτως αυθαίρετος και ότι η εφαρμογή του εν λόγω κανόνα ενδέχεται να είναι αδύνατη, δεδομένου ότι ο αιτιώδης δεσμός και η ύπαρξη σχεδίου σε χρονικό ορίζοντα δύο ετών θα είναι δύσκολο να αποδειχθούν· εκφράζει ανησυχία για το γεγονός ότι ο εν λόγω κανόνας μπορεί να ευνοήσει τις μη ευρωπαϊκές έναντι των ευρωπαϊκών εταιρειών και ότι ενδέχεται να οδηγήσει σε μετεγκατάσταση εκτός του ΕΟΧ, τη στιγμή που ενισχυόμενες περιοχές θα μπορούσαν να προσελκύσουν μια δραστηριότητα μέσω των περιφερειακών ενισχύσεων·

35. σημειώνει τους κινδύνους μετεγκατάστασης εταιρειών στις οποίες χορηγούνται κρατικές ενισχύσεις, τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ, οι οποίοι είναι πολύ πραγματικοί για τις περιφέρειες· σημειώνει τη ρήτρα διασφάλισης που προτείνεται από την Επιτροπή, η οποία θα υποχρεώνει τις εταιρείες να διατηρήσουν τις επενδύσεις και τις θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στην περιοχή όπου χορηγήθηκε η ενίσχυση ή διαφορετικά να επιστρέψουν την ενίσχυση· εφιστά την προσοχή της Επιτροπής στις συνεχιζόμενες διαπραγματεύσεις σχετικά με τους κανονισμούς για την πολιτική της συνοχής για την περίοδο 2014-2020, και ζητεί να ευθυγραμμιστούν οι αντίστοιχες περίοδοι της πολιτικής της συνοχής και της πολιτικής του ανταγωνισμού για τη διατήρηση επενδύσεων και θέσεων εργασίας από εταιρείες στις οποίες χορηγήθηκαν κονδύλια/κρατικές ενισχύσεις·
36. εκφράζει αμφιβολίες επίσης για τη μη επιλεξιμότητα για ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα των «επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις σχετικά με τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων» (παράγραφος 11 του σχεδίου κατευθυντήριων γραμμών)· πιστεύει ότι οι εταιρείες υπό αναδιάρθρωση δεν θα πρέπει να εκτίθενται σε αυστηρότερα μέτρα, ιδίως όταν η εκ των προτέρων αρνητική αξιολόγηση αιτήσεων για χορήγηση ενισχύσεων στις εν λόγω εταιρείες μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την μετεγκατάσταση εκτός της ΕΕ· τονίζει ότι η υπεύθυνη αναδιοργάνωση των εταιρειών στο σημερινό αβέβαιο και διαρκώς μεταβαλλόμενο επιχειρηματικό περιβάλλον είναι το βασικότερο μέτρο που θα παράσχει τη βιωσιμότητα των επενδύσεων, των θέσεων εργασίας και της ανάπτυξης σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα· σημειώνει ότι οι προτεινόμενοι κανόνες όπως έχουν συνταχθεί όχι μόνο είναι ανακόλουθοι όσον αφορά τη βοήθεια προς τις εταιρείες που πλήττονται από την οικονομική κρίση στις ενισχυόμενες περιφέρειες αλλά και αδύνατο να εφαρμοστούν, δεδομένου ότι αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές δεν περιέχουν ρητώς επακριβή ορισμό των εταιρειών που βρίσκονται σε δύσκολη θέση· υπενθυμίζει το ψήφισμά του της 15ης Ιανουαρίου 2013 με συστάσεις προς την Επιτροπή για την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση με αυτούς, πρόβλεψη και διαχείριση της αναδιάρθρωσης¹, ζητώντας μια νομική πράξη γι' αυτά τα ζητήματα και ζητεί από την Επιτροπή να δράσει χωρίς καθυστέρηση·
37. είναι πεπεισμένο ότι πρέπει να διατηρηθεί κάποιο περιθώριο ευελιξίας για την αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 177, ώστε να είναι δυνατή η πραγματοποίηση τυχόν απαραίτητων μελλοντικών προσαρμογών, δεδομένου ότι οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές έχουν σχεδιαστεί για διάστημα επτά

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P7_TA(2013)0005.

ετών.

38. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Εισαγωγή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε τη συζήτηση για τη δέσμη νομοθετικών μέτρων σχετικά με την πολιτική συνοχής τον Ιούνιο του 2011. Βασικός της στόχος είναι να συμβάλλει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη στρατηγική Ευρώπη 2020 μέσω επενδύσεων από την πολιτική της συνοχής, βοηθώντας παράλληλα τις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές να φθάσουν στο επίπεδο ανάπτυξης των περισσότερο αναπτυγμένων περιοχών. Λόγω των αλλαγών που εισήγαγε η Συνθήκη της Λισαβόνας η νομοθεσία που διέπει την πολιτική της συνοχής υπόκειται σε συνήθη νομοθετική διαδικασία, γεγονός που παρέχει τη δυνατότητα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να ενσωματώσει το πολιτικό του μήνυμα στους κανονισμούς. Οι διοργανικές συζητήσεις δεν έχουν ολοκληρωθεί, ενώ ακόμα αναζητείται συμβιβαστική λύση για πολλά ζητήματα.

Όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις, με τη δέσμη νομοθετικών μέτρων για την πολιτική της συνοχής εισάγεται ο εκ των προτέρων όρος για τις κρατικές ενισχύσεις, τον οποίο οφείλουν να πληρούν τα κράτη μέλη. Στόχος είναι να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο της πολιτικής της συνοχής και θα πρέπει να εφαρμόζεται για όλα τα είδη στήριξης (συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας, των επιδοτήσεων ή των ενισχύσεων που χορηγούνται μέσω χρηματοδοτικών μέσων). Η Επιτροπή θα ελέγχει κατά πόσον τα κράτη μέλη συμμορφώνονται με τον εν λόγω εκ των προτέρων όρο και εάν οι εθνικές διοικητικές αρχές είναι σε θέση να διαχειριστούν τις περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένης της έγκαιρης διευθέτησής τους.

Τον Μάιο του 2012 η Επιτροπή ξεκίνησε τη διαδικασία εκσυγχρονισμού των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις εκδίδοντας την ανακοίνωσή της σχετικά τον εκσυγχρονισμό των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις. Οι τρεις βασικοί στόχοι της εν λόγω διαδικασίας είναι η επικέντρωση στην ανάπτυξη σε συνδυασμό με τη διατήρηση της ισχύος, της δυναμικότητας και της ανταγωνιστικότητας της εσωτερικής αγοράς, η εστίαση στις σημαντικότερες περιπτώσεις κρατικών ενισχύσεων που στρεβλώνουν την εσωτερική αγορά και η απλούστευση και η επίσπευση των αποφάσεων σχετικά με τις διαδικασίες για τις κρατικές ενισχύσεις. Τη διαδικασία αυτή ακολούθησε η έκδοση σειράς νέων σχεδίων θεματικών εγγράφων για ειδικούς ανά τομέα κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και ένα νέο σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα. Όλα αυτά τα έγγραφα ήταν διαθέσιμα για δημόσια διαβούλευση από τον Φεβρουάριο έως τον Απρίλιο του 2013 και η επίσημη έγκρισή τους από την Επιτροπή αναμένεται πριν από το καλοκαίρι.

Το σχέδιο των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, όπως δημοσιεύθηκε από την Επιτροπή στις αρχές του τρέχοντος έτους, περιέχει διάφορα νέα θέματα, τα σημαντικότερα εκ των οποίων είναι τα ακόλουθα:

- αναθεώρηση της κατανομής ανά εδαφική ζώνη των νέων κατευθυντήριων γραμμών και μείωση του συνολικού ανώτατου ορίου κάλυψης των επιλέξιμων περιοχών σε ποσοστό 42%·
- μείωση της έντασης των ενισχύσεων στις περιοχές της κατηγορίας «Α»·
- εισαγωγή ορισμένων νέων διοικητικών υποχρεώσεων για τους δικαιούχους·

- αποκλεισμός των μεγάλων επιχειρήσεων από τις ενισχύσεις για τις περιοχές της κατηγορίας «Γ» και περιορισμός των παραγωγικών επενδύσεων για τις εν λόγω επιχειρήσεις στις περιοχές της κατηγορίας «Α».

Οι κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα θα συμπληρωθούν από τους τροποποιημένους γενικούς κανόνες απαλλαγής κατά κατηγορία (αναμένεται να θεσπιστούν στα τέλη του 2013), οι οποίοι σε συνδυασμό με τον κανόνα για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, τις ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει των υφιστάμενων καθεστώτων, τις ενισχύσεις για έργα που εμπίπτουν στην κατηγορία των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος σύμφωνα με την απόφαση ΥΓΟΣ της Επιτροπής¹ και τις ενισχύσεις για τις οποίες εφαρμόζεται ο κανονισμός 1370/2007², δημιουργούν μια ομάδα ενισχύσεων που απαλλάσσεται από την υποχρέωση προηγούμενης κοινοποίησης.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας εκσυγχρονισμού των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει μόνο συμβουλευτικό ρόλο και δεν εφαρμόζεται η διαδικασία της συναπόφασης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέφρασε την ανησυχία του για το δημοκρατικό έλλειμμα της εν λόγω διαδικασίας λήψης αποφάσεων στο ψήφισμά του της 17ης Ιανουαρίου 2013 σχετικά με τον εκσυγχρονισμό των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις. Σε περιφερειακό επίπεδο, το ψήφισμα επισημαίνει τον ρόλο που διαδραματίζουν τα κίνητρα για κρατικές ενισχύσεις στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες εν καιρώ κρίσης, ζητεί από την Επιτροπή να υιοθετήσει μια περισσότερο προορατική προσέγγιση όσον αφορά τη διάκριση μεταξύ σημαντικών και λιγότερο σημαντικών περιπτώσεων και εφιστά την προσοχή στο 40% των περιπτώσεων κρατικών ενισχύσεων βάσει του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, οι οποίες, σύμφωνα με το Ελεγκτικό Συνέδριο, είναι προβληματικές.

Τον Δεκέμβριο του 2012 το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε απόφαση για την υπόθεση Leipzig-Halle. Το Δικαστήριο αποφάσισε ότι υφίσταται σύνδεση μεταξύ της εκμετάλλευσης της υποδομής για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας και της κατασκευής για σκοπούς μεταγενέστερης εκμετάλλευσής της. Δεδομένου ότι τα κράτη μέλη τείνουν να θεωρούν ότι η κατασκευή υποδομής δεν υπόκειται σε κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις (λόγω του σκοπού γενικού συμφέροντος που εξυπηρετεί), η διαδικασία κοινοποίησης προς την Επιτροπή συχνά παραλείπεται. Η εν λόγω πρακτική θα πρέπει να σταματήσει, καθώς η απόφαση του Δικαστηρίου για τις δημόσιες υποδομές έχει αποσαφηνίσει το εν λόγω θέμα. Ωστόσο, αυτό θα έχει πιθανότατα ως αποτέλεσμα να δημιουργηθούν μεγαλύτερες πιέσεις στις δημόσιες αρχές που θα χρηματοδοτούν την κατασκευή δημόσιων υποδομών στο πλαίσιο της μελλοντικής πολιτικής της συνοχής, καθώς και να αυξηθεί ο φόβος για την ύπαρξη διοικητικών εμποδίων για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές που επενδύουν σε τέτοιου είδους έργα.

Όσον αφορά τα προαναφερθέντα αλληλοσυνδεόμενα ζητήματα που θα έχουν επιπτώσεις στη διαμόρφωση και στην εφαρμογή της πολιτικής της συνοχής μετά το 2014, η επιτροπή REGI αποφάσισε να αναλάβει δράση και να εκδώσει σχέδιο πρότασης ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32008L0050:EL:NOT>

² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 της 23ης Οκτωβρίου 2007 για τις δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές

Συντονισμός των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις με την πολιτική της συνοχής

Δυνάμει της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η πολιτική της συνοχής θα πρέπει να εστιάζει στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική κατάσταση των περιοχών που πλήττονται από προβλήματα και των λιγότερο αναπτυγμένων περιοχών¹. Η Συνθήκη προβλέπει επίσης ότι οι ενισχύσεις που παρέχονται για τη βελτίωση της διαρθρωτικής, οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης των λιγότερο αναπτυγμένων περιοχών θεωρείται ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά της ΕΕ². Μολονότι οι δύο πολιτικές της ΕΕ -η πολιτική για τις κρατικές ενισχύσεις και η πολιτική συνοχής- έχουν διαφορετικό υπόβαθρο, μοιράζονται ορισμένες κοινές αξίες: την παροχή βοήθειας σε λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές, την προώθηση της ανάπτυξής τους, τη στήριξη των περιοχών με χαμηλότερο βιοτικό επίπεδο ή με υψηλά ποσοστά ανεργίας.

Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ θα πρέπει να προσπαθήσουν να ακολουθήσουν μια συντονισμένη προσέγγιση και για τις δύο πολιτικές. Ωστόσο, το τρέχον πρόγραμμα εργασιών για τα βασικά νομοθετικά κείμενα και των δύο πολιτικών, καθώς και οι διαφορετικές διαδικασίες για την έγκρισή τους δεν παρέχουν, έστω και εν μέρει, σαφήνεια όσον αφορά την αλληλεπίδρασή τους. Οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, ή οι κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα που είναι πιο σημαντικές για την περιφερειακή ανάπτυξη, είναι πιθανόν να εγκριθούν από την Επιτροπή πριν από την ολοκλήρωση των διοργανικών διαπραγματεύσεων σχετικά με τη δέσμη νομοθετικών μέτρων για την πολιτική της συνοχής. Το γεγονός αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα να ακολουθηθούν διαφορετικές προσεγγίσεις για τις δύο πολιτικές και μην προβλεφθούν αρκετά σαφείς, προβλέψιμοι και ευέλικτοι κανόνες που να είναι συμβατοί με την πολιτική συνοχής.

Εδαφική κάλυψη των κρατικών ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο 2014 - 2020

Η θέσπιση νέου ανώτατου ορίου για τη γεωγραφική κάλυψη των νέων κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις και η μείωση της έντασης των ενισχύσεων στις περιφέρειες της κατηγορίας «Α» αποτελούν ένα από τα πλέον σημαντικά ζητήματα των νέων κατευθυντήριων γραμμών για τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Ο εισηγητής θα ήθελε να εκφράσει ορισμένες αμφιβολίες για το θέμα αυτό, καθώς ορισμένοι στην ΕΕ υποστηρίζουν ότι η εν λόγω απόφαση δεν θα πρέπει να ληφθεί σήμερα.

Το πρώτο επιχείρημα αφορά την κρίση και τον ρόλο των δημόσιων επενδύσεων ενόσω τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες. Ο ρόλος των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται εν μέσω κρίσης είναι κρίσιμης σημασίας για την περιφερειακή ανάπτυξη και δεν μπορεί να υποτιμηθεί. Σύμφωνα με το Ελεγκτικό Συνέδριο, «*οι κρατικές ενισχύσεις προς τους κλάδους της βιομηχανίας και των υπηρεσιών (εξαιρουμένων των σιδηρόδρομων, των μεταφορών γενικώς, της γεωργίας και της αλιείας) κυμαίνονταν γύρω στο 0,5% του ΑΕγχΠ της ΕΕ των 27 έως την εμφάνιση της χρηματοπιστωτικής κρίσης το δεύτερο εξάμηνο του 2008, αλλά αυξήθηκαν στο 3,5% του ΑΕγχΠ, ήτοι σε 410 δισεκατομμύρια ευρώ το 2009, στο υψηλότερο επίπεδο από το 1990, οπότε η Επιτροπή άρχισε να δημοσιεύσει εκθέσεις για τις*

¹ Άρθρο 174 της ΣΛΕΕ.

² Άρθρο 107 της ΣΛΕΕ.

κρατικές ενισχύσεις»¹. Είναι σαφές ότι τα καθεστάτα χορήγησης κρατικής βοήθειας και τα κίνητρα βοηθούν ορισμένα κράτη μέλη και τις περιφέρειές τους να ξεπεράσουν τις οικονομικές τους δυσκολίες και συμβάλλουν στην ανάπτυξη και στη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Εντούτοις, η κρίση στα κράτη μέλη δεν είναι ο μοναδικός λόγος για τον οποίο ο εκσυγχρονισμός των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις πρέπει να πραγματοποιηθεί προσεκτικά και να αντικατοπτρίζει την πραγματικότητα. Υπάρχουν κι άλλοι λόγοι, όπως η ανταγωνιστικότητα της ΕΕ στην παγκόσμια αγορά σε σχέση με τρίτες χώρες που επωφελούνται από περισσότερο ευέλικτα καθεστάτα απασχόλησης ή χαμηλότερο κόστος ή η πολιτική και κοινωνική κατάσταση στα κράτη μέλη. Όλα αυτά θα πρέπει να αποτελούν αρκετά ικανά επιχειρήματα ώστε να εγκαταλειφθεί η αρχικά επιδιωκόμενη μείωση της εδαφικής κάλυψης των νέων κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για το διάστημα 2014-2020 ή ο περιορισμός της έντασης των κρατικών ενισχύσεων στις περιφέρειες. Κατά τον εκσυγχρονισμό των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η πραγματική κατάσταση που επικρατεί στα κράτη μέλη και στις περιφέρειες μέσω της κατανόησης των επιπτώσεων των νέων κανόνων σε υποεθνικό επίπεδο.

Ιδιαίτερως δύσκολη είναι επίσης η κατάσταση των περιοχών που δεν καλύπτονται από τους χάρτες για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα. Η μη παροχή βοήθειας στις εν λόγω περιοχές μέσω κάποιου ειδικού καθεστώτος ασφάλειας παρόμοιου με εκείνο των περιφερειών μετάβασης στο πλαίσιο της πολιτικής της συνοχής θα ήταν άδικη και θα καθιστούσε δυσκολότερο για εκείνες το εγχείρημα της επίτευξης των στόχων της στρατηγικής ΕΕ 2020. Για παράδειγμα, μια λύση θα ήταν όλες οι περιφέρειες που ανήκουν στην κατηγορία «Α» να θεωρηθεί ότι ανήκουν στην κατηγορία «Γ», ανεξάρτητα από την επίσημη οικονομική τους κατάσταση βάσει στατιστικών στοιχείων.

Διοικητικοί περιορισμοί των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο της πολιτικής της συνοχής

Για την αποτελεσματική και ευκολότερη εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο της πολιτικής της συνοχής, είναι σημαντικό η διαδικασία εκσυγχρονισμού των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις να εστιάσει στις ενισχύσεις μεγάλης κλίμακας και στην απλούστευση των κανόνων. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω της αύξησης του ανώτατου ορίου των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας ή της διεύρυνσης των οριζόντιων κατηγοριών στον εξουσιοδοτικό κανονισμό² και του πεδίου εφαρμογής των κανόνων απαλλαγής κατά κατηγορία στον γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία³.

Αυτό απαιτεί επίσης καλύτερη εφαρμογή των κανόνων απαλλαγής από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή θα πρέπει να διευκρινίσει ποια κριτήρια εφαρμόζονται σε σημαντικές περιπτώσεις και ποια σε λιγότερο σημαντικές, ενώ τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν επαρκείς πληροφορίες εγκαίρως όταν ρωτούνται από δικαιούχους για επιμέρους

¹ Ειδική έκθεση αριθ. 15 του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την αποτελεσματικότητα της Επιτροπής κατά την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων. 2011.

² Κανονισμός αριθ. 994/98 του Συμβουλίου της 7ης Μαΐου 1998.

³ Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (800/2008) της 6ης Αυγούστου 2008.

θέματα. Κατά την άποψη του εισηγητή, η προσέγγιση της Επιτροπής θα πρέπει να είναι περισσότερο προορατική και να έχει ως αποτέλεσμα την ενημέρωση για περιπτώσεις κρατικών ενισχύσεων, ιδίως όσον αφορά τις τοπικές και περιφερειακές αρχές που χορηγούν κρατικές ενισχύσεις μόνο περιστασιακά.

Μετά την έκδοση της απόφασης του ΔΕΚ στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις *Mitteldeutsche Flughafen* και *Flughafen Leipzig/Halle* κατά Επιτροπής, αναμένεται ότι τα κράτη μέλη και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα επιβαρυνθούν με μεγαλύτερο διοικητικό φόρτο και γραφειοκρατία στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων όσον αφορά τη διαχείριση των έργων τους στο πλαίσιο της πολιτικής της συνοχής. Αυτό αφορά κυρίως έργα που εστιάζουν σε μεγαλύτερες υποδομές, εάν πρόκειται να αποτελέσουν αντικείμενο εκμετάλλευσης για οικονομικούς σκοπούς.

Η έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου εφιστά την προσοχή στη μακρά διάρκεια των προκαταρκτικών διαδικασιών και των διαδικασιών κοινοποίησης. Για το 40% των περιπτώσεων χρειάζονται περισσότεροι από 6 μήνες προκειμένου να ληφθεί μια απόφαση. Η Επιτροπή συχνά ασκεί το δικαίωμά της να ζητεί διευκρινίσεις από το κράτος μέλος, συνήθως λίγο πριν από τη λήξη της νόμιμης προθεσμίας. Δεδομένου ότι σε πολλές περιπτώσεις τα κράτη μέλη δεν απαντούν εγκαίρως και καθυστερούν τις απαντήσεις τους, η διαδικασία καθίσταται εξαιρετικά χρονοβόρα. Το ίδιο συμβαίνει και στην περίπτωση της επίσημης διαδικασίας διερεύνησης: η διαδικασία υποβολής καταγγελιών είναι ιδιαίτερα χρονοβόρα και όχι αρκετά διαφανής. Λαμβανομένου τούτου υπόψη, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορεί να αντιμετωπίσουν προβλήματα ως προς την τήρηση των αυστηρών κανόνων οικονομικής διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένου του κανόνα αποδέσμευσης στο πλαίσιο της πολιτικής της συνοχής.

Η πρόθεση για απλούστευση της εφαρμογής της πολιτικής της συνοχής καθώς και άλλων πολιτικών της ΕΕ τίθεται υπό αμφισβήτηση από τους νέους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Η μεγαλύτερη ανάγκη για προηγούμενη κοινοποίηση ή κοινοποίηση και στο πλαίσιο έργων υποδομής που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ ή το ΤΑ δημιουργεί περισσότερη γραφειοκρατία για τα έργα. Περισσότερη γραφειοκρατία προβλέπεται επίσης και για τις εταιρείες στο πλαίσιο των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις για το διάστημα 2014-2020, π.χ. λόγω της θέσπισης διαφόρων συστημάτων, όπως τα αντιπαραδείγματα, οι σαφείς αποδείξεις ότι η ενίσχυση θα επηρεάσει την επιλογή για την πραγματοποίηση της επένδυσης, ή η προϋπόθεση ότι οι εργασίες στο πλαίσιο ενός έργου δεν πρέπει να ξεκινούν προτού ληφθεί η απόφαση για τη χορήγηση της ενίσχυσης από τις δημόσιες αρχές. Λόγω του ότι οι διαδικασίες είναι ήδη χρονοβόρες και τα ίδια τα κράτη μέλη συχνά δεν κατανοούν τι πρέπει να εξετάσουν και πώς, αυτό μπορεί πραγματικά να έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό ορισμένων έργων από την επενδυτική ενίσχυση.

Ελκυστικότητα των περιφερειών μέσω των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις

Η δυνατότητα παροχής κινήτρων στα κράτη μέλη, είτε μέσω επιχορηγήσεων, φορολογικών εκπτώσεων, ανταμοιβών με τη μορφή κινήτρων, δανείων ή εγγυήσεων συχνά ενισχύει την ελκυστικότητα των οικείων περιφερειών όσον αφορά τις ξένες άμεσες επενδύσεις. Ωστόσο, σύμφωνα με το σχέδιο των κατευθυντήριων γραμμών για τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, οι προϋποθέσεις για τις περιοχές στις οποίες επιτρέπεται η χορήγηση ενισχύσεων για μεγάλες εταιρείες θα πρέπει να είναι περιοριστικές. Προβλέπεται αποκλεισμός των

μεγάλων εταιρειών σε περιοχές της κατηγορίας «Γ» και περιορίζονται οι παραγωγικές επενδύσεις στις περιοχές της κατηγορίας «Α». Σύμφωνα με το σχέδιο της Επιτροπής, στις εν λόγω περιοχές οι παραγωγικές επενδύσεις θα πρέπει να επιτρέπονται για ΜΜΕ και θα πρέπει να είναι περιορισμένες για τις μεγάλες επιχειρήσεις.

Ωστόσο, η απόφαση αυτή συνδέεται και με την πολιτική της συνοχής. Στο σχέδιο κανονισμού του Μαΐου του 2011 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, η Επιτροπή πρότεινε τον γενικό αποκλεισμό των μεγάλων επιχειρήσεων από παραγωγικές επενδύσεις. Ωστόσο, στην πρόταση αυτή αντιτάχθηκαν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, τα οποία, κατά τη διάρκεια των διοργανικών διαπραγματεύσεων, εξέφρασαν τη βούλησή τους να θέσουν ορισμένες επενδυτικές προτεραιότητες και για τις εν λόγω εταιρείες και τις παραγωγικές τους επενδύσεις.

Οι νέες κατευθυντήριες γραμμές για τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν την πρόοδο που σημειώνεται στις διαπραγματεύσεις σχετικά με το ΕΤΠΑ καθώς και την άποψη των δύο θεσμικών οργάνων όσον αφορά τη συμμετοχή μη ΜΜΕ στην περιφερειακή ανάπτυξη. Σχετικό είναι το επιχείρημα ότι αρμόδια να αποφασίζουν για την επιλεξιμότητα ή μη των εταιρειών για την παροχή ενισχύσεων σε περιοχές που καλύπτονται από τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι τα κράτη μέλη, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. Εντούτοις, ο εισηγητής είναι της άποψης ότι το κριτήριο για τη χορήγηση ενισχύσεων δεν θα πρέπει να είναι το μέγεθος της επιχείρησης, αλλά η συμβολή της στην περιφερειακή ανάπτυξη και στην απασχόληση, η ποιότητα της επένδυσης και η βιωσιμότητα του έργου.

28.5.2013

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

προς την Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης

σχετικά με την περιφερειακή πολιτική ως μέρος ευρύτερων καθεστώτων κρατικών
ενισχύσεων
(2013/2104(INI))

Συντάκτρια γνωμοδότησης (*): Sharon Bowles

(*) Συνδεδεμένη επιτροπή – Άρθρο 50 του Κανονισμού

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής καλεί την Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. εκφράζει επιδοκιμασία για το σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών της Επιτροπής για τις περιφερειακές ενισχύσεις για το διάστημα 2014 - 2020, ως αναπόσπαστο τμήμα του προγράμματος για τον εκσυγχρονισμό των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις· επαναλαμβάνει την υποστήριξή του σε μια προσέγγιση στο πλαίσιο της οποίας οι κανόνες συμβατότητας για την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων θα βασίζονται σε κοινές αρχές και θα χαρακτηρίζονται από συνέπεια σε ολόκληρο τον γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία και στις διάφορες κατευθυντήριες γραμμές· τάσσεται υπέρ της θέσπισης απλούστερων, προβλέψιμων και περισσότερο αποτελεσματικών κανόνων για τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων και την επιβολή της σχετικής νομοθεσίας με βάση έγκυρη οικονομική ανάλυση·
2. σημειώνει τη σημασία του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία για ολόκληρη τη διαδικασία εκσυγχρονισμού των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, καθώς μια απαλλαγή κατά κατηγορία από την απαίτηση κοινοποίησης για ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων μπορεί να μειώσει σημαντικά τον διοικητικό φόρτο για τα κράτη μέλη ενώ επιτρέπει στην Επιτροπή να διαθέσει κατά κύριο λόγο τους πόρους της στις σημαντικότερες περιπτώσεις στρέβλωσης και να ιεραρχήσει αποτελεσματικότερα τις προτεραιότητές της όσον αφορά την επιβολή της νομοθεσίας· πιστεύει, ως εκ τούτου, ότι

το σχέδιο του νέου κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία και το σύνολο κοινών αρχών που προβλέπει θα έπρεπε να είχαν δημοσιευτεί από την Επιτροπή πριν από οποιαδήποτε ειδική κατευθυντήρια γραμμή·

3. λυπάται που το άρθρο 109 της ΣΛΕΕ - η βάση της Συνθήκης για τον εξουσιοδοτικό κανονισμό και, έμμεσα, ο γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία - προβλέπει μόνο διαβούλευση με το Κοινοβούλιο και όχι συναπόφαση· πιστεύει ότι αυτό το δημοκρατικό έλλειμμα δεν μπορεί να γίνει ανεκτό· προτείνει να εξαιρεθεί το συντομότερο δυνατόν αυτό το έλλειμμα, μέσω διοργανικών ρυθμίσεων στον τομέα της πολιτικής για τον ανταγωνισμό και να διορθωθεί με την επόμενη τροποποίηση της Συνθήκης· επισημαίνει ότι το σχέδιο της Επιτροπής για μια βαθύτερη Οικονομική και Νομισματική Ένωση προβλέπει την υποβολή προτάσεων τροποποίησης της Συνθήκης έως το 2014· θεωρεί ότι οι εν λόγω προτάσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων μια ειδική πρόταση για την τροποποίηση του άρθρου 109 της ΣΛΕΕ ώστε να εγκριθούν οι κανονισμοί που αναφέρονται στο εν λόγω άρθρο σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία·
4. ενθαρρύνει την Επιτροπή να συνεχίσει να εκδίδει μη δεσμευτικές νομικές κατευθυντήριες γραμμές στον τομέα της πολιτικής του ανταγωνισμού, ιδίως για τις κρατικές ενισχύσεις, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την ισχύουσα νομολογία του ΔΕΚ ώστε να εξασφαλιστεί ως έναν βαθμό ασφάλεια δικαίου για τους ενδιαφερόμενους φορείς·
5. επικροτεί τους νέους προτεινόμενους κανόνες για τη διαφάνεια (παράγραφοι 127 και 128 του σχεδίου κατευθυντήριων γραμμών)· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να συμμορφωθούν με τους εν λόγω κανόνες και να δημοσιεύουν σε κεντρική ιστοσελίδα ολοκληρωμένες και ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τις χορηγηθείσες ενισχύσεις·
6. υπογραμμίζει ότι ο κυριότερος ρόλος του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων είναι η διασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού και συνοχής στην εσωτερική αγορά· υποστηρίζει πλήρως τον συνολικό στόχο του προγράμματος για τον εκσυγχρονισμό των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, ο οποίος συνίσταται στην προσαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στην ανάγκη προαγωγής της οικονομικής ανάπτυξης στην ΕΕ· σημειώνει ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό να προαχθεί η οικονομική ανάπτυξη στις πλέον μειονεκτούσες περιφέρειες της ΕΕ, περιορίζοντας στο ελάχιστο τις στρεβλωτικές επιπτώσεις στην εσωτερική αγορά·
7. καλεί, ωστόσο, την Επιτροπή να εξασφαλίσει ότι η προαγωγή της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης μέσω κρατικών ενισχύσεων πραγματοποιείται με πλήρη συνέπεια προς αξιόπιστες στρατηγικές μακροπρόθεσμης δημοσιονομικής εξυγίανσης· προτείνει να λαμβάνει η Επιτροπή περισσότερο υπόψη τους συνδέσμους ανάμεσα στις πολιτικές κρατικών ενισχύσεων και στη φορολογική εποπτεία κατά την σύνταξη συστάσεων ανά χώρα, και καλεί τα κράτη μέλη να λαμβάνουν υπόψη τους εν λόγω συνδέσμους κατά την κατάρτιση των προγραμμάτων τους σταθερότητας και σύγκλισης και των εθνικών τους προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων· υπογραμμίζει την ανάγκη για απλούστευση των κανόνων και για λιγότερες αλλά καλύτερα στοχευμένες κρατικές ενισχύσεις, έχοντας κατά νου ότι οι κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να αποτελούν την εξαίρεση και όχι τον κανόνα· τονίζει την ανάγκη να αποφευχθεί ο ανταγωνισμός επιδοτήσεων μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως σε περιόδους έντονων δημοσιονομικών

περιορισμών σε ολόκληρη την ΕΕ·

8. πιστεύει ότι οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν να διαδραματίσουν ουσιαστικό ρόλο εάν χρησιμοποιηθούν με φειδώ και αναλογικά και επικεντρωθούν στις πλέον μειονεκτούσες περιφέρειες της ΕΕ, όπου χρειάζονται περισσότερο· πιστεύει, κατά συνέπεια, ότι η πολιτική για τις κρατικές ενισχύσεις και η πολιτική συνοχής αλληλοσυμπληρώνονται και αλληλοενισχύονται σε μεγάλο βαθμό· στο πλαίσιο αυτό, παροτρύνει την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι ο εκσυγχρονισμός των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις θα συνάδει με τις προτεινόμενες αλλαγές στον γενικό κανονισμό των Διαρθρωτικών Ταμείων, καθώς και να αποτρέψει την άνιση μεταχείριση των περιφερειών που ανήκουν στην ίδια κατηγορία και αντιμετωπίζουν παρόμοιες οικονομικές δυσκολίες· τονίζει τη διαρθρωτική συμβολή των ενισχύσεων στην περιφερειακή ανάπτυξη, ιδίως στο τρέχον πλαίσιο της βαθιάς οικονομικής κρίσης· καλεί την Επιτροπή να αναγνωρίσει πως το κριτήριο της κρίσης περί «σοβαρής διαταραχής της οικονομίας ενός κράτους» εξακολουθεί να ισχύει στην πραγματική οικονομία καθώς και στον χρηματοπιστωτικό τομέα, και να αποφασηθεί και τυποποιηθεί τα κριτήρια γι' αυτή την αξιολόγηση·
9. σημειώνει ότι υπάρχει περιθώριο αλληλεπικάλυψης μεταξύ των διαρθρωτικών ταμείων για την πολιτική συνοχής και των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται σε εταιρείες· τονίζει ότι σημαντικό μέρος των δαπανών στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020 εμπίπτει στον γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία και ότι, εν προκειμένω, είναι σχετικές όχι μόνο οι κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα αλλά και άλλες οριζόντιες ή ειδικές ανά τομέα κατευθυντήριες γραμμές· σημειώνει ότι οι εν λόγω μηχανισμοί κρατικών ενισχύσεων πρέπει να είναι συνεπείς μεταξύ τους όσο και με τους στόχους της πολιτικής συνοχής και ότι όλοι αυτοί οι κανόνες θα πρέπει να έχουν ως απώτερο σκοπό τη διασφάλιση της αποτελεσματικής χρήσης του δημόσιου χρήματος και την προώθηση της ανάπτυξης·
10. υπό το πρίσμα των επικείμενων αλλαγών στον γενικό κανονισμό των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020, τονίζει ότι οι αλλαγές στη νομοθεσία για την πολιτική συνοχής, ιδίως η νέα κατηγοριοποίηση των περιφερειών, πρέπει να ληφθούν δεόντως υπόψη κατά τον εκσυγχρονισμό όχι μόνο των κατευθυντήριων γραμμών για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα αλλά και άλλων οριζόντιων ή ειδικών ανά τομέα κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις· επιμένει στη δημιουργία ουσιαστικών συνεργειών μεταξύ όλων των μηχανισμών κρατικών ενισχύσεων και της πολιτικής συνοχής για την εξάλειψη τυχόν ασυμφωνιών και την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής συνοχής των δύο πολιτικών·
11. αναγνωρίζει τα προβλήματα που έχει επισημάνει η Επιτροπή όσον αφορά τη χορήγηση επενδυτικών ενισχύσεων σε μεγάλες επιχειρήσεις, δεδομένου ότι στοιχεία δείχνουν πως λείπει η δημιουργία κινήτρων· είναι, ωστόσο, της άποψης ότι ο πλήρης αποκλεισμός των μεγάλων επιχειρήσεων από τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις σε τομείς που καλύπτονται από το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ δεν δικαιολογείται δεδομένης της συμβολής τους στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, των υπεργολαβικών δραστηριοτήτων τους προς όφελος ΜΜΕ και της συμμετοχής τους σε δράσεις έρευνας και ανάπτυξης· θεωρεί ότι η ύπαρξη μεγάλων επιχειρήσεων αποτελεί συχνά το κλειδί της επιτυχίας των ΜΜΕ που επωφελούνται από συστάδες επιχειρήσεων με επικεφαλής μεγάλες εταιρείες και από τις υπεργολαβικές τους δραστηριότητες· τονίζει ότι ο

αποκλεισμός των μεγάλων επιχειρήσεων μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια θέσεων εργασίας και σε μείωση της οικονομικής δραστηριότητας στις οικείες περιφέρειες, καθώς και σε μεταφορά της δραστηριότητας σε άλλες περιφέρειες είτε εντός είτε εκτός της ΕΕ· θεωρεί πως η περιφερειακή βοήθεια στις μεγάλες επιχειρήσεις σε τομείς που καλύπτονται από το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ πρέπει να επιτρέπεται και να υπόκειται σε ιδιαίτερο έλεγχο μετά από τη δημοσίευσή της και σε πρόσθετα κριτήρια συμβατότητας σε σχέση με τη δημιουργία κινήτρων και τη συμβολή στην περιφερειακή ανάπτυξη μέσω συστάδων επιχειρήσεων και υπεργολαβίας·

12. παροτρύνει την Επιτροπή να απλουστεύσει και να αποσαφηνίσει τη διαδικασία πρόσβασης σε κρατικές ενισχύσεις για τις ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στις πλέον μειονεκτικές περιοχές, αναγνωρίζοντας τη σημασία των εν λόγω εταιρειών για την περιφερειακή ανάπτυξη· παράλληλα, ζητεί από την Επιτροπή να επιταχύνει τις προσπάθειες για την επιβολή της νομοθεσίας στις σημαντικότερες και ενδεχομένως περισσότερο στρεβλωτικές περιπτώσεις·
13. σημειώνει ότι, σε αντίθεση με άλλες μορφές κρατικών ενισχύσεων που μπορούν να χορηγούνται στην ΕΕ, οι ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα θα πρέπει εξ ορισμού να έχουν περιορισμένο γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής και περιορισμένη πληθυσμιακή κάλυψη·
14. ζητεί από την Επιτροπή να εξετάσει τις οικονομικές επιπτώσεις των αποφάσεών της για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα σε ένα ευρύτερο γεωγραφικό πλαίσιο, δεδομένου ότι οι παραμεθόριες περιφέρειες μπορούν να ανταγωνίζονται με τα εδάφη του ΕΟΧ όσον αφορά την εγκατάσταση οικονομικής δραστηριότητας· συνιστά στην Επιτροπή να λάβει το εν λόγω ζήτημα υπόψη στο πλαίσιο της πολιτικής γειτονίας της ΕΕ και των διαπραγματεύσεων με υποψήφιες χώρες·
15. συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία θα πρέπει να αποφευχθεί το ενδεχόμενο οι κρατικές ενισχύσεις να οδηγήσουν σε μετεγκατάσταση δραστηριότητας από μια τοποθεσία σε μια άλλη εντός του ΕΟΧ· εκφράζει αμφιβολίες, ωστόσο, για τις προτεινόμενες παραγράφους 24-25 και 122-124 καθώς πιστεύει πως είναι ανεπαρκώς συμπληρωματικές προς την πολιτική συνοχής και ασυμβίβαστες προς τον στόχο της απλούστευσης· σημειώνει ιδίως ότι ο αριθμός των δύο ετών είναι απολύτως αυθαίρετος και ότι η εφαρμογή του εν λόγω κανόνα ενδέχεται να είναι αδύνατη, δεδομένου ότι ο αιτιώδης δεσμός και η ύπαρξη σχεδίου σε χρονικό ορίζοντα δύο ετών θα είναι δύσκολο να αποδειχθούν· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι ο εν λόγω κανόνας μπορεί να ευνοήσει τις μη ευρωπαϊκές έναντι των ευρωπαϊκών εταιρειών και ότι ενδέχεται να οδηγήσει σε μετεγκατάσταση εκτός του ΕΟΧ, τη στιγμή που ενισχυόμενες περιοχές θα μπορούσαν να προσελκύσουν μια δραστηριότητα μέσω των περιφερειακών ενισχύσεων·
16. εκφράζει αμφιβολίες επίσης για τη μη επιλεξιμότητα για ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα των «επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις σχετικά με τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων» (παράγραφος 11 του σχεδίου κατευθυντήριων γραμμών)· ζητεί από την Επιτροπή να μην επιβάλει αυστηρότερα μέτρα στις εταιρείες υπό αναδιάρθρωση, ιδίως όταν η εκ των προτέρων αρνητική αξιολόγηση αιτήσεων για χορήγηση ενισχύσεων στις εν λόγω εταιρείες μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα

τη μετεγκατάσταση εκτός ΕΕ· τονίζει ότι η αναδιοργάνωση των εταιρειών στο σημερινό αβέβαιο και διαρκώς μεταβαλλόμενο επιχειρηματικό περιβάλλον είναι το βασικότερο μέτρο που θα επιτρέψει τη διατήρηση της σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα βιωσιμότητας των επενδύσεων, της δημιουργίας θέσεων εργασίας και της ανάπτυξης· σημειώνει δε ότι ο προτεινόμενος κανόνας όχι μόνο δεν συνάδει υπό τη μορφή που έχει συνταχθεί με την πολιτική για τη χορήγηση βοήθειας σε επιχειρήσεις που πλήττονται από την οικονομική κρίση σε ενισχυόμενες περιφέρειες αλλά είναι και αδύνατον να εφαρμοστεί, δεδομένου ότι οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές είναι σαφές ότι δεν προβλέπουν ακριβή ορισμό για τις προβληματικές εταιρείες· υπενθυμίζει το ψήφισμά του της 15ης Ιανουαρίου 2013 με το οποίο ζητούσε μια νομική πράξη σχετικά με την ενημέρωση και τη διαβούλευση με τους εργαζομένους, την πρόβλεψη και τη διαχείριση των αναδιαρθρώσεων¹, και ζητεί από την Επιτροπή να ενεργήσει χωρίς καθυστέρηση·

17. είναι πεπεισμένο ότι πρέπει να διατηρηθεί κάποιο περιθώριο ευελιξίας για την αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 177, ώστε να είναι δυνατή η πραγματοποίηση τυχόν απαραίτητων μελλοντικών προσαρμογών, δεδομένου ότι οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές έχουν σχεδιαστεί για διάστημα επτά ετών.

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P7_TA(2013)0005.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	28.5.2013
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+:38 —:1 0:3
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Burkhard Balz, Elena Băsescu, Jean-Paul Basset, Sharon Bowles, Udo Bullmann, Diogo Feio, Markus Ferber, Elisa Ferreira, Ildikó Gáll-Pelcz, Jean-Paul Gauzès, Sven Giegold, Liem Hoang Ngoc, Gunnar Hökmark, Syed Kamall, Othmar Karas, Wolf Klinz, Jürgen Klute, Ρόδη Κράτσα-Τσαγκαροπούλου, Werner Langen, Astrid Lulling, Arlene McCarthy, Marlene Mizzi, Sławomir Nitras, Ivari Padar, Alfredo Pallone, Άννυ Ποδηματά, Antolín Sánchez Presedo, Olle Schmidt, Peter Simon, Theodor Dumitru Stolojan, Ivo Strejček, Kay Swinburne, Sampo Terho, Marianne Thyssen, Ramon Tremosa i Balcells, Pablo Zalba Bidegain
Αναπληρωτής(ές) παρών(όντες) κατά την τελική ψηφοφορία	Thijs Berman, Philippe De Backer, Bas Eickhout, Sari Essayah, Mojca Kleva Kekuš, Thomas Mann

30.5.2013

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

προς την Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης

σχετικά με την περιφερειακή πολιτική ως μέρος ευρύτερων καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων
(2013/2104(INI))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Pervenche Berès

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων καλεί την Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης, ως αρμόδια επί της ουσίας, να ενσωματώσει τις ακόλουθες προτάσεις στην πρόταση ψηφίσματός της:

- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών «Προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις. Μια “Small Business Act” για την Ευρώπη», COM(2008) 394,

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 5ης Ιουλίου 2011 σχετικά με την 5η έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την Πολιτική Συνοχής και τη Στρατηγική για την Πολιτική Συνοχής μετά το 2013,

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανάπτυξη στις πλέον μειονεκτικές περιφέρειες μπορεί να επιτευχθεί χάρη στα προγράμματα κρατικής ενίσχυσης τα οποία θα ενθαρρύνουν τις μελλοντικές ιδιωτικές επενδύσεις σ' αυτές τις περιφέρειες και θα στηρίζουν το θετικό αντίκτυπο στην απασχόληση,
 - B. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να ευθυγραμμιστούν καλύτερα με τους στόχους που τέθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισαβόνας του Μαρτίου 2010 και τους στόχους της στρατηγικής «ΕΕ 2020», ενώ παράλληλα θα πρέπει να συμπληρώνουν τους στόχους άλλων πολιτικών της ΕΕ, ιδίως της πολιτικής για τη συνοχή,
1. είναι της άποψης ότι η εφαρμογή αφενός της Πολιτικής της Συνοχής και αφετέρου των κανόνων για τα προγράμματα κρατικών ενισχύσεων για την ενίσχυση τοπικών και

περιφερειακών επενδύσεων είναι καίριας σημασίας για την προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης, της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης συμπεριλαμβανομένων της βιομηχανίας και της δημιουργίας θέσεων εργασίας· ωστόσο, εκφράζει ανησυχία σχετικά με το κατά πόσον οι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων είναι συνεπείς με τους στόχους που τίθενται από τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και την εφαρμογή των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων· ζητεί συνεπώς μια συντονισμένη προσέγγιση των κρατικών ενισχύσεων και των πολιτικών συνοχής προκειμένου να επιτευχθούν οι κοινωνικοί στόχοι της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»·

2. εκφράζει λύπη για το γεγονός ότι η νομική βάση αυτής της μεταρρύθμισης δεν εξασφαλίζει μεγαλύτερη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη συζήτηση μέσω της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας· ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διαβουλευθεί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τους όρους της εποπτείας αποφάσεων και πράξεων από εθνικές και τοπικές αρχές·
3. υπογραμμίζει ότι οι δημόσιες επενδύσεις και οι κρατικές ενισχύσεις έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης στην Ευρώπη και διαδραματίζουν αποφασιστικό ρόλο στη χρηματοδότηση της ανάπτυξης βιομηχανιών σε τομείς με δυνατότητες υψηλής ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων εργασίας, όπως οι νέες τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών και η πράσινη οικονομία·
4. εκφράζει ικανοποίηση για το στόχο της Επιτροπής στη διαδικασία εκσυγχρονισμού των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις να καταστήσει τις αρχές σαφέστερες, απλούστερες και ευκολότερες· είναι της άποψης ότι αυτές οι αρχές θα πρέπει να είναι αφενός καλά συντονισμένες με άλλες πολιτικές της ΕΕ και αφετέρου επαρκώς σαφείς, προβλέψιμες και ευέλικτες ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες ορισμένων κρατών μελών και των περιφερειών τους που αντιμετωπίζουν μια περίοδο κρίσης και σοβαρή οικονομική δυσπραξία· επαναλαμβάνει ότι αναγνωρίζει το ρόλο που διαδραματίζουν οι κρατικές ενισχύσεις και οι δημόσιες επενδύσεις στην αντιμετώπιση της κρίσης· εκφράζει ανησυχία για το γεγονός ότι η πρόταση, όπως δημοσιεύθηκε για διαβούλευση, δεν είναι επαρκώς τεκμηριωμένη, θα στραφεί κατά του στόχου της απλοποίησης και δεν είναι αρκετά συμπληρωματική προς την πολιτική συνοχής ιδίως στους κανόνες για την αποφυγή μετεγκατάστασης βιομηχανιών·
5. λαμβάνοντας υπόψη την ανησυχητική κατάσταση της ανεργίας, ιδιαίτερα μεταξύ των νέων όπου φθάνει το 50% σε ορισμένες περιφέρειες, καλεί τα κράτη μέλη, τις περιφέρειες και τις αρμόδιες αρχές να ιεραρχήσουν κατά προτεραιότητα τις επενδύσεις με επίκεντρο τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης·
6. τονίζει ότι οι κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για τις πλέον υστερούσες περιφέρειες θα πρέπει να ενθαρρύνουν την απασχόληση και την απασχόληση των νέων· υπενθυμίζει ότι οι εθνικές περιφερειακές ενισχύσεις θα πρέπει να εφαρμόζονται με ένα μετρημένο και αναλογικό τρόπο για την επίτευξη αποδοτικών και αποτελεσματικών εκβάσεων·
7. ζητεί ο γεωγραφικός χωρισμός σε ζώνες να εναρμονιστεί με τις νέες προτάσεις της Επιτροπής για την πολιτική συνοχής και ιδίως τη δημιουργία νέας κατηγορίας περιφερειών σε μετάβαση των οποίων το ΑΕΠ είναι μεταξύ 75% και 90% του μέσου

όρου της ΕΕ και προτείνει ένα απλοποιημένο σύστημα στο οποίο όλες οι σε μετάβαση περιφέρειες θα θεωρούνται ως προκαθορισμένες περιοχές που καλύπτονται από το άρθρο 107(3) (γ).

8. πιστεύει ότι η ενίσχυση για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση επιχειρήσεων που βρίσκονται σε κρίση θα πρέπει να συμβαδίζει με τον καθορισμό μιας περιφερειακής αναπτυξιακής στρατηγικής με σαφείς στόχους.
9. είναι της άποψης ότι οι κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει κατά κύριο λόγο να επικεντρώνονται στις ΜΜΕ, διότι ως επί το πλείστον απασχολούν το μεγαλύτερο μέρος του ευρωπαϊκού πληθυσμού και έχουν καλύτερη γνώση των περιφερειακών αναγκών, αλλά χωρίς να αποκλείονται οι μεγάλες επιχειρήσεις οι οποίες έχουν σημαντικό αντίκτυπο αφενός στην άμεση και αφετέρου στην έμμεση απασχόληση και ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της περιφέρειας όπου λειτουργούν.
10. πιστεύει ότι η επιλεξιμότητα μεγάλων επιχειρήσεων για την παροχή κινήτρων για κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να καθορίζεται όχι μόνο βάσει του μεγέθους της επιχείρησης ή του τομέα στον οποίο λειτουργεί αλλά επίσης βάσει του αριθμού των θέσεων εργασίας, που θα μπορούσαν να δημιουργηθούν με την εν λόγω παροχή, της ποιότητας και της βιωσιμότητας των εν λόγω θέσεων ή της συνολικής βιωσιμότητας του σχεδίου, συμπεριλαμβανομένων των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων για την ανάπτυξη της εν λόγω περιφέρειας και για την κατάσταση της απασχόλησης σ' αυτές τις περιφέρειες. τονίζει ότι, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, οι αποφάσεις για τον καθορισμό των συγκεκριμένων σχεδίων τα οποία διαθέτουν τις περισσότερες δυνατότητες για την επίτευξη των στόχων των πολιτικών της ΕΕ θα πρέπει να λαμβάνονται από τα κράτη μέλη, τις σχετικές περιφέρειες και τις τοπικές κυβερνήσεις.
11. εφιστά την προσοχή στο μοντέλο της κοινωνικής και χωρίς αποκλεισμούς οικονομίας ως οικονομικό μοντέλο το οποίο, λόγω της συνεισφοράς του στην οικονομική ανάπτυξη και στην κοινωνική συνοχή, θα πρέπει να υποστηριχθεί. ζητεί συνεπώς μια διαφοροποιημένη μεταχείριση του εν λόγω τομέα.
12. εκφράζει ικανοποίηση για τη ρήτρα διασφάλισης που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία θα υποχρεώνει τις μεγάλες εταιρείες να διατηρήσουν τις επενδύσεις και τις θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στην περιοχή όπου δόθηκε η ενίσχυση για περίοδο πέντε ετών ή τριών ετών στην περίπτωση των ΜΜΕ.
13. προτείνει την συμπερίληψη ρήτρας σχετικά με την πλήρη ανάκτηση ενίσχυσης όπως είναι διαμορφωμένη στο άρθρο 57 του ισχύοντος γενικού κανονισμού των διαρθρωτικών ταμείων. αυτή η ρήτρα ανάκτησης θα εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια των πέντε ετών μετά τη χορήγηση της ενίσχυσης εάν η φύση της συγχρηματοδοτούμενης δράσης ή οι όροι για την εφαρμογή της θίγονται, εάν η δράση αποφέρει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε μια εταιρεία ή σε ένα δημόσιο φορέα, εάν αλλάξει η ιδιοκτησία μιας υποδομής ή εάν παύσει μια παραγωγική δραστηριότητα. τα κράτη μέλη και η Επιτροπή πρέπει να εξασφαλίσουν ότι επιχειρήσεις οι οποίες γίνονται αντικείμενο ή υπήρξαν αντικείμενο μιας διαδικασίας ανάκτησης μετά τη μεταφορά παραγωγικής δραστηριότητας εντός ενός κράτους μέλους ή σε ένα άλλο κράτος μέλος δεν επωφελούνται από συνεισφορά των διαρθρωτικών ταμείων.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	29.5.2013
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 36 —: 1 0: 3
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Pervenche Berès, Vilija Blinkevičiūtė, Philippe Boulland, David Casa, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Minodora Cliveti, Marije Cornelissen, Emer Costello, Andrea Cozzolino, Sari Essayah, Richard Falbr, Marian Harkin, Nadja Hirsch, Danuta Jazłowiecka, Martin Kastler, Ádám Kósa, Jean Lambert, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Csaba Őry, Siiri Oviir, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu, Andrea Zanoni
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Françoise Castex, Jürgen Creutzmann, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Ria Oomen-Ruijten, Αντιγόνη Παπαδοπούλου, Csaba Sógor

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	30.5.2013
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 33 —: 6 0: 3
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Luís Paulo Alves, Jean-Jacob Bicep, John Bufton, Francesco De Angelis, Danuta Maria Hübner, Vincenzo Iovine, María Irigoyen Pérez, Seán Kelly, Mojca Kleva Kekuš, Constanze Angela Krehl, Petru Constantin Luhan, Iosif Matula, Erminia Mazzoni, Ana Miranda, Jens Nilsson, Jan Olbrycht, Wojciech Michał Olejniczak, Markus Pieper, Tomasz Piotr Poręba, Csanád Szegedi, Nuno Teixeira, Lambert van Nistelrooij, Oldřich Vlasák, Kerstin Westphal, Hermann Winkler, Joachim Zeller, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Γεώργιος Σταυρακάκης, Νίκος Χρυσόγελος, Филиз Хакъева Хюсменова
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Martina Anderson, Karin Kadenbach, Lena Kolarska-Bobińska, Elisabeth Schroedter, Patrice Tirolien, Evžen Tošenovský, Giommara Uggias, Manfred Weber, Iuliu Winkler
Αναπληρωτές (άρθρο 187, παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Albert Deß, Τάκης Χατζηγεωργίου, Katarína Neveďalová